

Datum advies: 27 november 2008

De Beoordelings- en Adviescommissie (verder ook: BAC) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft het volgende advies inzake de klacht van:

geboren op
wonende te
klager,

tegen:

laatstelijk pastoor in de parochie

inmiddels overleden (begin
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen de aangeklaagde.

1. De procedure

Het klaagschrift is eind mei 2008 ontvangen. Op 27 oktober 2008 heeft te 's-Gravenhage een zitting achter gesloten deuren plaatsgevonden. Klager is verschenen en heeft zijn standpunt mondeling toegelicht. Klager werd bijgestaan door mr. A.J.F. van Dok, advocaat te Venray. De heer is als getuige ter zitting verschenen en gehoord.

2. De klacht

2.1 Klager woonde destijds in en was parochiaan van de parochie. Klager was misdienaar/acoliet en zong ook in het jongerenkoor. Aangeklaagde was pastoor van genoemde parochie en tevens dirigent van het jongerenkoor.

Toen klager 12 jaar oud was ging hij voor twee weken mee met een door de parochie georganiseerd jongerenkamp. Daar klager nog last had van bedplassen, liet aangeklaagde klager bij hem in de tent slapen. Het misbruik is toen meteen gestart.

2.2 Sindsdien is klager een soort "hulpje" van aangeklaagde geworden, waarvoor hij een zakcentje ontving. Zo hielp klager met het vouwen van de misboekjes en het verrichten van allerlei hand- en spandiensten in de kerk. Het seksueel misbruik ging ondertussen door en heeft voortgeduurd tot klager 18/19 jaar was. Het misbruik bestond uit het (moeten) verrichten van allerlei seksuele handelingen, waaronder het strelen van elkaars penis. Aangeklaagde liet zich ook aftrekken door klager. Ook is er anaal seksueel contact geweest, waarbij aangeklaagde klager penetreerde.

2.3 Aan het misbruik is in 1990 een abrupt einde gekomen. De gebeurtenissen tussen klager en de aangeklaagde hadden klager in de loop der tijd veranderd van een vrolijke jongen in een agressief, opvliegerig persoon, die zich steeds vaker niet kon beheersen. Dat ging ook ten koste van zijn relatie met zijn vriendin. Klager is in die tijd door omstandigheden ge-

dwongen om te gaan praten en heeft toen verteld over het seksueel misbruik dat al jaren aan de gang was. De vader van klager heeft vervolgens de politie ingeschakeld. Bij het politieonderzoek was destijds de hoofdcommissaris [redacted] betrokken. Op 2 januari 1991 moest aangeklaagde zich bij de politie melden. Zover is het niet meer gekomen als gevolg van het ongeluk van aangeklaagde op 1 of 2 januari 1991, ten gevolge waarvan aangeklaagde is overleden. Klager heeft destijds begrepen dat aangeklaagde waarschijnlijk met opzet tegen een boom was gereden. Aangeklaagde had richting klager al vaak gedreigd met zelfmoord als klager met de gebeurtenissen naar buiten zou treden.

2.4 Na het bewuste ongeluk heeft klager vanuit de Kerk niets meer vernomen. Klager was (en is) daar erg teleurgesteld over en heeft besloten om te proberen “er zelf uit te komen”. In de loop der jaren is echter gebleken dat dat niet lukt en dat hij steeds weer tegen een muur oploopt. Klager werd een (bij tijd en wijle) agressief en somber persoon en kreeg in toenemende mate concentratieproblemen. Voor zijn gevoel heeft klager zijn jeugd en toekomst vergooid en liep/loopt hij steeds opnieuw tegen problemen aan. Klager kan niet normaal functioneren en heeft daar momenteel ook professionele hulp voor.

Het verleden van klager begon een paar jaar geleden weer op te spelen in zijn huidige relatie c.q. in zijn relatie met vrienden. Medio 2006 heeft klager contact gezocht met bisschop [redacted].

De bisschop heeft klager op het spoor van Hulp en Recht gezet.

In april 2007 heeft klager opnieuw contact gezocht met bisschop [redacted] en hem verzocht om een gesprek met bisschop [redacted] te arrangeren. Klager had vernomen had dat de toenmalige bisschop [redacted] terug zou komen uit [redacted]. Klager was erg teleurgesteld en geëmotioneerd toen hij vernam dat de reactie van bisschop [redacted] inhield dat deze naar zijn zeggen niet van deze zaak of van eerdere klachten over aangeklaagde op de hoogte was. Volgens klager moet [redacted] van deze en eerdere klachten hebben geweten. Het verhaal gaat dat aangeklaagde in verband met soortgelijke klachten eerder was overgeplaatst. Klager heeft zich uiteindelijk eind 2007 gewend tot mr. Van Dok te Venray.

2.5 Klager wil met het indienen van deze klacht in de eerste plaats bereiken dat het misbruik door de Kerk wordt erkend. Voor zijn gevoel is de zaak na het overlijden van aangeklaagde door de Kerk in de doofpot gestopt. Erkenning door de Kerk zal klager helpen bij de verwerking van de gebeurtenissen en bij het weer enigszins op orde krijgen van zijn leven. Het doel van de klacht is uitdrukkelijk niet het verkrijgen van geldelijke genoegdoening, al geeft klager wel aan dat hij vindt dat voor wat betreft het verkrijgen van een financiële genoegdoening de bal uiteindelijk bij het bisdom ligt. In dat licht moet ook de aansprakelijkheid van het bisdom worden gezien.

3. De getuigenverklaring ter zitting

3.1 Ter zitting van de BAC van 27 oktober 2008 is als getuige onder ede gehoord [redacted] oud, voormalig hoofdcommissaris van gemeentepolitie [redacted] wonende te [redacted].

Deze heeft, verkort en zakelijk weergegeven, verklaard:

“Ik kan me herinneren dat de vader van [redacted] mij eind 1990 belde met de vraag of hij vertrouwelijk met mij kon spreken. Maartens vader was destijds hoofd van de administratieve beheerafdeling van het politiebureau. De vader vertelde over het misbruik van zijn zoon (verder: [redacted]) door pastoor [redacted]. De vader wilde geen ruchtbaarheid geven aan het misbruik, dit gelet op zijn eigen positie binnen de Kerk (hij zat in het kerkbe-

stuur) en de gemeenschap alsmede gelet op het feit dat een klein dorp is waar geruchten zich vlug verspreiden. Ik stelde voor dat ik actie zou ondernemen naar de deken toe. In die tijd was de deken van het decanaat . Hij is inmiddels overleden. Ik merkte dat de deken niet verbaasd was toen ik hem meedeelde dat had verteld door pastoor te zijn misbruikt. Officieel gezien was het de bevoegdheid van de rijkspolitie (en dus niet van het politiekorps waartoe ik behoorde) om iets aan die zaak te doen. Ik stelde de deken een aantal opties voor. De deken koos voor de optie om eerst pastoor zelf te spreken. Er heeft tussen de deken en pastoor een gesprek plaatsgevonden. Dit heb ik van de deken gehoord. Vlak daarna heeft het ongeluk van pastoor plaatsgevonden. Er was toen niets meer aan deze zaak te doen.

Ik betreur achteraf dat ik geen nazorg heb verleend aan Ik heb toen aangenomen dat zijn ouders dat zouden doen.

Door de manier waarop alles me verteld werd over deze zaak en de ontreddeering waarmee dat alles gepaard ging, heb ik nooit getwijfeld of het verhaal van het misbruik wel klopte. Ik ging er vanuit dat het misbruik had plaatsgevonden.

Er is van mijn kant nooit een politieonderzoek gedaan. Ik heb in die tijd ook niet zelf met de rijkspolitie gesproken. Ik had er aanvankelijk nadrukkelijk voor gekozen om alles binnenskamers te houden. Dat was ook het verzoek van de vader van

Ik meen mij te herinneren dat er door de deken werd gezegd dat pastoor al eens eerder was overgeplaatst. Ik kan mij goed herinneren dat de deken absoluut geen geschokte indruk maakte, toen hij over het misbruik hoorde.

Mijn betrokkenheid bij de zaak is, zoals u merkt, van op een afstand. Ik wilde meewerken aan deze zaak als getuige, omdat het bij gaat om een erkenning van de kwestie. Als het bij hem enkel zou zijn gegaan om een financiële claim, dan had ik hier niet gezeten als getuige.

Achteraf ben ik er van overtuigd dat men in iets heeft geweten over deze zaak, maar iedereen heeft zijn mond gehouden.

Ik heb pastoor zelf nooit persoonlijk gesproken. U houdt mij alinea 7 voor uit het klaagschrift. Ik kan me niet voorstellen dat ik tegen zou hebben gezegd dat de pastoor het misbruik heeft bekend, ook niet dat de pastoor zou hebben gezegd dat hij een ontmoeting wilde met . Ik heb de pastoor immers zelf nooit ontmoet, dus zal ik dat niet gezegd hebben.

Er zat maar een heel korte tijd tussen het moment dat ik hoorde over het misbruik en het moment dat pastoor verongelukte.”

4. Beoordeling

4.1 Gelet op de inhoud van het klaagschrift, de verklaring van klager ter zitting, alsmede de verklaring van de getuige ter zitting acht de BAC aannemelijk dat er sprake is geweest van langdurig en ernstig seksueel misbruik van de toen nog minderjarige klager. In dit verband heeft de BAC laten meewegen de getuigenverklaring ter zitting, die uit objectieve bron onderdelen van de klacht heeft bevestigd. De BAC benadrukt hierbij dat de getuige, gelet op zijn persoon en de zorgvuldige, terughoudende manier van verklaren, overtuigend was. Ook klager kwam de BAC betrouwbaar en oprecht over. De BAC hecht er verder aan om op te merken dat zij bij haar beoordeling heeft meegewogen dat aangeklaagde geen verweer meer kan voeren. De gegevens die boven water zijn gekomen zijn desondanks voldoende consis-

tent om bovengenoemd oordeel te dragen.

4.2 Nu de aangeklaagde is overleden is er geen mogelijkheid dan wel noodzaak meer tot het opleggen van maatregelen richting aangeklaagde. Het advies van de BAC zal zich dan ook concentreren op de hulpverleningsmogelijkheden jegens klager.

4.3 Ter zitting is gebleken dat klager zich door de Kerk in de steek gelaten voelt (kwestie 1), terwijl hem het meeste grieft dat de Kerk (in de persoon van mgr. [naam]) elke wetenschap omtrent het handelen van aangeklaagde (ten opzichte van klager en/of anderen) heeft ontkend (kwestie 2).

Erkenning van het misbruik door de kerk zal naar verwachting bijdragen aan de verwerking van e.e.a. (met name kwestie 1) door klager.

Kwestie 2 ligt gecompliceerder. Uit de gegevens die tot dusver boven water zijn gekomen valt niet af te leiden dat mgr. [naam] van (klachten over) het misbruik door aangeklaagde op de hoogte is geweest. Wel is aannemelijk geworden dat dit bij het decanaat bekend was.

4.4 Gelet op de ernst van de feiten, de verantwoordelijkheid van de Kerk, juist ook jegens het slachtoffer, en gelet op haar pastorale (hulp)taak, mag van de Kerk worden verwacht dat zij haar uiterste best zal doen om te onderzoeken op welke wijze zij thans nog klager kan bijstaan. Het is de vurige wens van klager om over dit alles met mgr. [naam] te spreken. Alhoewel de BAC zich ervan bewust is dat een gesprek met mgr. [naam] mogelijk niet het door klager gewenste resultaat zal hebben, acht de BAC het niet in het belang van klager om deze kans op een bevredigend gesprek te laten liggen. Hierbij weegt nog mee dat er, mede door het overlijden van aangeklaagde, andere mogelijkheden tot conflictoplossing/ genoegdoening uitgeput lijken.

4.5 Daarom adviseert de BAC de bisschop van [naam], mgr. [naam] om serieus in overweging te nemen een gesprek te arrangeren tussen mgr. [naam] en klager. Dit gesprek zou moeten plaatsvinden in een veilige setting onder nader door de genoemde ordinarius te bepalen omstandigheden. Hierbij dient te worden meegewogen dat klager heeft aangegeven niet voor zichzelf in te staan, zodat begeleiding van klager door een verstandig (niet direct betrokken) persoon daarbij aangewezen lijkt. Voorzover de bisschop daaraan behoefte heeft, is de BAC bereid om een van haar leden bij dit gesprek aanwezig te doen zijn of anderszins haar medewerking daaraan te verlenen.

4.6 Tot slot adviseert de BAC de bisschop van [naam] om te onderzoeken op welke andere wijze het genezingsproces van klager gefaciliteerd zou kunnen worden. Daarbij zou gedacht kunnen worden aan een bijdrage aan de therapiekosten van klager.

4. Het advies

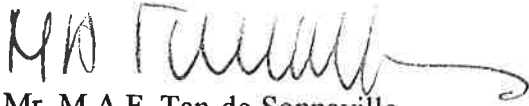
De Beoordelings- en Adviescommissie adviseert de bisschop van het bisdom

- om tegenover klager te erkennen dat het door deze gestelde misbruik heeft plaatsgevonden;

Kenmerk 2008 T 3

- om te overwegen een gesprek te arrangeren, zoals aangegeven in 4.4 en 4.5;
- om te onderzoeken zoals in 4.6 aangegeven.

Dit advies is vastgesteld op 27 november 2008 door: mr. M.A.F. Tan-de Sonnaville, voorzitter; mr. R.J.M. Smit en mr. P.R.M. van der Ven, leden; bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier.

Mr. M.A.F. Tan-de Sonnaville
Voorzitter

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aange-tekend schrijven aan de bisschop van Roermond en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de bisschop **binnen 30 dagen na ontvangst van dit advies** de klager (de aangeklaagde is overleden) schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de bisschop daarbij aan klager aan welke mogelijkheden van bezwaar en beroep er voor klager zijn.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de BAC een afschrift van de beslissing van de bisschop.